

ಒಟ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 34]

Total No. of Questions : 34]

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : **50-M (OS)**

Code No. : **50-M (OS)**

[ಒಟ್ಟು ಮುದ್ರಿತ ಪುಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 4

[Total No. of Printed Pages : 4

ಶಿಕ್ಷಣ - III

EDUCATION - III

ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ಬೋಧನಾ ಪದ್ಧತಿ - II

ವಿಜ್ಞಾನ

**CONTENT BASED METHODOLOGY OF TEACHING - II
SCIENCE**

(ಮರಾಠಿ ಭಾಷಾಂತರ)

(Marathi Version)

(ಹಳೆ ಪಠ್ಯವಸ್ತು)

(Old Syllabus)

ದಿನಾಂಕ : 08. 06. 2017]

Date : 08. 06. 2017]

ಸಮಯ : ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 2.00 ರಿಂದ 5.00 ರವರೆಗೆ]

Time : 2.00 P.M. to 5.00 P.M.]

[ಪರಮಾವಧಿ ಅಂಕಗಳು : 100

[Max. Marks : 100

ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ

Register Number of the Candidate

भाग - A

I. खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे लिहा. प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर तीन पानांपेक्षा जास्त असू नये. त्याच प्रश्नांचे भाग (a) आणि (b) ची उत्तरे लिहीणे आवश्यक आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला दहा गुण आहेत :

4 × 10 = 40

- a) विज्ञानाचे प्राथमिक शाळतील शिक्षक म्हणून विद्यार्थ्यांच्यामध्ये कोणती पाच मुल्ये विकसित कराल ? वर्णन करा.
- b) सामाजिक बदलाच्या कोणत्याही पाच क्षेत्राशी संबंधित विज्ञानाच्या भूमिकेचे वर्णन करा.
2. a) विज्ञानाच्या अध्यापनातील NCERT च्या शिफारशी लिहा.
- b) 'आहार' या पाठासाठी ज्ञान आणि आकलन ही विशेष उद्दिष्ट्ये लिहा.

5 + 5

6 + 4

D. Ed. - II (OS)

[Turn over

3. a) पाठ योजना म्हणजे काय ? त्याच्या 6 कसोट्या (criteria) लिहा.
 b) 'पाणी' हा पाठ 40 मिनिटांमध्ये शिकविण्यासाठी पाठ योजना तयार करा. 4 + 6
4. a) बालक केंद्रित आणि शिक्षक केंद्रित अध्यापनाच्या पद्धतींचे वर्णन करा.
 b) उत्तम प्रात्यक्षिकाच्या कार्यक्षेत्र सीमा (parameters) कोणत्या ? 5 + 5
5. a) सामर्थ्य आधारीत अध्यापनातील 6 (सहा) पायऱ्या कोणत्या ? थोडक्यात वर्णन करा.
 b) प्रकल्प पद्धतीचे फायदे कोणते ? 6 + 4
6. a) संपन्नमूल पाठ म्हणजे काय ? संपन्नमूल पाठाचे विभाग कोणते ?
 b) पूरक (Supplementary) अध्यापनाची गुण लक्षणे कोणती ? 4 + 6
7. a) प्रमाणित संपादन चाचणी (Standardized Achievement test) ची पाच महत्वाची गुणवैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
 b) निरंतर आणि व्यापक मौल्यमापनाच्या महत्वाचे थोडक्यात वर्णन करा. 5 + 5

भाग - B

- II. खालीलपैकी कोणत्याही सात प्रश्नांची उत्तरे लिहा. प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर एका पानांपेक्षा जास्त असू नये. प्रत्येक प्रश्नाला पाच गुण आहेत : $7 \times 5 = 35$
8. विज्ञान शिक्षक या नात्याने तुम्ही विद्यार्थ्यांच्या मध्ये वैज्ञानिक कल कसा विकसित कराल ?
9. राष्ट्रीय अभ्यासक्रम चौकट कार्य (Framework) (NCF, 2000) न विज्ञानाच्या अध्यापनासाठी शिफारस केलेली कोणतीही पाच उद्दिष्ट्ये लिहा.
10. बेंजामिन एस० ब्लम यांच्या तीन क्षेत्रांची (domains) उद्दिष्ट्ये लिहा.
11. विज्ञानाच्या अध्यापनामध्ये कथा-कथन पद्धत तुम्ही कशी वापराल ? चर्चा कराल.
12. प्रयोगाच्या सहाय्याने खालील संकल्पना तुम्ही कशाप्रकारे विकसित कराल ?
- a) ज्वलनास ऑक्सिजनची गरज असते.
- b) चुंबकाचे विजातीय ध्रुव एकमेकाकडे आकर्षितात.

13. समाज विज्ञानाच्या सिद्धता-पूर्व पायरीमध्ये वापरल्या जाऊ शकणाऱ्या दहा कृती लिहा.
14. विज्ञानाचा अभ्यासक्रम रचताना कोणती तत्वे वापरली पाहिजेत ?
15. उत्तम विज्ञान शिक्षकाची गुण लक्षणे यांची यादी करा.
16. विज्ञान शिक्षणाच्या परिणामकारक अध्यापनामध्ये तुम्ही चित्रफितीच्या कॅसेट्सचा (Video Cassettes) वापर कसा कराल ?
17. घटक चाचणी म्हणजे काय ? घटक चाचणीचे महत्व सांगा.

भाग - C

- III. खालीलपैकी कोणत्याही **पाच** प्रश्नांची उत्तरे लिहा. प्रत्येक प्रश्नांचे उत्तर **अर्ध्या** पानापेक्षा जास्त असू नये. प्रत्येक प्रश्नाला **तीन** गुण आहेत : 5 × 3 = 15

18. सध्याच्या परिसरावर विज्ञानाचा कोणता प्रभाव आहे ?
19. अध्ययनाची किमान पातळीच्या पायऱ्या रचत असताना विचारात घ्यावे लागणारे मुद्दे कोणते ?
20. संग्रहालय संघटीत करण्याच्या पायऱ्यांचे थोडक्यात वर्णन करा.
21. विज्ञानाच्या परिणामकारी अध्यापनामध्ये शाळा बाह्य प्रवासांचा कसा उपयोग करून घ्याल ?
22. खालील संकल्पनेचे अध्यापन कर तक्ता तयार करा.
घन पदार्थ, द्रव पदार्थ आणि वायु रूप पदार्थांमधील रेणूंची रचना.
23. मौल्यमापन म्हणजे काय ? मौल्यमापनाचे प्रकार सांगा.
24. तुमच्या आवडीच्या पाठाकरिता तीन लघु प्रकारचे प्रश्न तयार करा.

भाग - D

IV. खालील सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा. प्रत्येक प्रश्नांचे उत्तर एक किंवा दोन वाक्यापेक्षा जास्त असू नये. प्रत्येक प्रश्नाला एक गुण आहे. 10 × 1 = 10

25. 'विज्ञान' म्हणजे काय ?
26. विद्युत दिपाचा शोध लावलेला शास्त्रज्ञ कोण ?
27. 'विज्ञान साहित्य' (Science Kit) चे महत्त्व लिहा.
28. प्रयोगालय पद्धतीमध्ये कोणते पायाभूत अध्ययन तत्त्व आहे ?
29. DIET चा विस्तार करा.
30. विज्ञानाच्या अध्यापनामध्ये वापरलेली दोन दृक्-श्राव्य साधने कोणती ?
31. 'निल नकाशा' (Blueprint) म्हणजे काय ?
32. संपादन चाचणीचे दोन प्रकार कोणते ?
33. नैदानिक चाचणी (परोक्षा) म्हणजे काय ?
34. परिहार अध्यापनाचे उपयोग लिहा.
